

**TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE/-ILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
12–14 artiklat
Laatimispäivä: 30.1.2023**

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Oppilaan osallisuus koulun sosiaalityön dokumentoinnissa -tutkimuksessa

Oppilaan osallisuus koulun sosiaalityön dokumentoinnissa -tutkimuksessa käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla rekisteröitynä on.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto

Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa sekä vastuullinen tutkija:

Nimi: Noora Mäkinen

Tiedekunta/osasto/yksikkö: Valtiotieteellinen tiedekunta

Osoite: PL 18, 00014 Helsingin yliopisto

Puhelinnumero: 050 5732 695

Sähköpostiosoite: noora.makinen@helsinki.fi

Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Koulussa sosiaalityötä tekevät kuraattorit, jonka vastaanotolla sinäkin olet käynyt. Kuraattorit kirjoittavat kaikista tapaamisista tekstejä, joiden tarkoitus on tallentaa tietoja siitä, millaisista asioista esimerkiksi teidän tapaamisessanne on juteltu. Tutkimuksessani selvitan sitä, millaisia kuraattorit kirjoittavat tapaamisistaan lasten kanssa. Sinulta haluaisin kuulla siitä, mitä kuraattori on kertonut sinulle tällaisten tekstien kirjoittamisesta ja oletko saanut itse jotenkin vaikuttaa itsestäsi kirjoitettuihin asioihin. Teen tutkimusta siksi, että haluan kehittää kuraattorin työtä sellaiseksi, että oppilaat tulevat paremmin huomioituiksi.

Sinusta kerätään seuraavat henkilötiedot: nimi, luokka, koulu sekä haastattelun nauhoite ja siitä tehty teksti. Kerättyjä tietoja käsitellään luottamuksellisesti ja nimettömästi. Kaikkea sinusta kerättyjä tietoja säilytetään joko lukkojen takana tai käyttäjätunnuksella ja salasanaalla suojatussa paikassa. Kukaan muu ei kuuntele haastattelujen nauhoituksia, kuin minä. En myöskään kerro kenellekään sitä, ketkä lapset ja nuoret ovat osallistuneet tutkimukseen.

Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimuksessa kerätään seuraavat tiedot tutkittavasta: nimi, luokka sekä koulu, jota tutkittava käy. Tutkimuksessa kerätään myös huoltajien nimitiedot suostumuslomakkeen yhteydessä. Tutkimuksessa kerätään myös haastatteluissa mahdollisesti esiin tulevia henkilötietoja, jotka anonymisoidaan tutkijan toimesta analyysivaiheessa.

Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tallennettavat tiedot saadaan tutkimukseen osallistuvilta kuraattoreilta sekä tutkittavilta ja heidän huoltajiltaan itseltään.

Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimushaastatteluissa ei lähtökohtaisesti käsitellä tietosuojasetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja), mutta esimerkiksi terveystietoja tai muita arkaluonteisia henkilötietoja voi tulla esiin haastatteluissa. Tällaiset tiedot anonymisoidaan tutkijan toimesta analyysivaiheessa.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- yleistä etua koskeva tehtävä:
 - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
 - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)
- tutkittavan suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Jos henkilötietojen käsittely perustuu tutkittavan suostumukseen, tutkittavalla on koska tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruminen ei vaikuta ennen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Tietojen vastaanottajat

Tässä tutkimuksessa kerättyjä tietoja ei siirretä tai luovuteta Helsingin yliopiston tutkimusryhmän ulkopuolelle.

Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle, niitä käsitellään ainoastaan EU:n alueella.

Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta
- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä: Helsingin yliopisto, Z-asema

Manuaalista (esim. paperimuodossa tai muuten aineellisessa muodossa) olevaa aineistoa, kuten suostumuslomakkeita, suojataan seuraavilla tavoilla: tietoja säilytetään Helsingin yliopiston tiloissa lukitussa tilassa, lukitussa kaapissa. Tilaan on pääsy vain asianmukaisilla henkilöillä.

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Henkilötietoja käsitellään niin kauan, kunnes tutkimusaineisto on kerätty ja saatu koodattua. Suorat tunnistetiedot (nimi ja koulu) poistetaan heti tutkimusaineiston koodauksen jälkeen, luokkatieto siirretään koodauksen mukana osaksi tutkimusaineistoa. Kaikki sinusta tutkimuksessa kerätty aineisto tuhotaan kahden vuoden jälkeen tutkimuksen valmistumisesta. Tutkimuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2026 loppuun mennessä.

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusaineisto hävitetään
- Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:
 - ilman suoria tunnistetietoja tunnistetiedoin
- Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:
 - ilman suoria tunnistetietoja tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdiiin.

Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidyille myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

Missä aineistoa säilytetään ja kuinka kauan:

Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu yhteyshenkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy omiin tietoihin
- oikaista tietojaan
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa omien tietojensa käsittelyä
- siirtää tiedot rekisterinpitäjältä toiselle
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihe: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi